

HAVUKOSKI

charrette

2.–3.10.2023

Vantaa

Tampereen yliopisto

SISÄLTÖ

JOHDANTO	3
METODIN KUVAUS	4
HAVUKOSKI CHARRETTE	7
ENNAKKOKYSELY	9
TULEVAISUUSKUVA	11
VISUALISOINTI	14

Havukoski Charrette, 2.–3.10.2023

Tampereen yliopisto, Rakennetun ympäristön tiedekunta (BEN), Arkkitehtuurin yksikkö
Syksy 2023

Teksti Anna Koskinen, ellei toisin mainita

Taitto Anna Koskinen

Kansikuva Anna Koskinen

Raportin sisältö on tuotettu Vantaan Havukoskella 2.–3.10.2023 järjestetyn Charretten aikana tai sen jälkeen.

Lämmin kiitos Vantaan kaupungille Charrette-kehittämistyöpajan mahdollistamisesta.
Erityiskiitos kaikille Havukoski Charretteen osallistuneille!

JOHDANTO

Vantaan kaupungilla on Havukosken Rautkallion alueella käynnissä kaavarunkotyö. Kaavarungon tavoitteena on osoittaa kaupungin näkemys nykyisellään kaupunkirakenteeltaan jopa ikonisen 70-luvun kerrostaloalueen tulevaisuudesta.

Kaupunkikehittämisessä kysymykset ovat usein monimutkaisia ja tavoitteet keskenään ristiriitaisia. Tavoitteiden yhteensovittamiseksi ja yhteisen näkemyksen löytämiseksi tämän Havukoski Charretten kaltaiset yhteiskehittämistilaisuudet ovat kullan arvoisia. Tästä lokakuisesta Charrettesta erityisen innostavan teki sen ajankohtainen tekoälyulottuvuus.

Kiitos Tampereen kaupungille työpajan fasilitoinnista, viestinnälle työpajajärjestelyistä ja kaikille osallistujille kiitos innostavista kahdesta illasta.

Mukava että löysit tämän raportin, tervetuloa seuraavissa luvuissa tutustumaan Havukoski Charretten taustoihin, kulkuun ja tuloksiin.

Mari Jaakonaho

Aluearkkitehti, Vantaan kaupunki
Korson, Koivukylän ja Hakunilan suuralueet

METODIN KUVAUS

MIKÄ IHMEEN CHARRETTE?

Charrette on yhteiskehittämistyöpaja ja osallistavan suunnittelun metodi. Sen tarkoituksena on tuoda yhteen eri sidosryhmiä, kuten asukkaita, toimijoita, virkailijoita, suunnittelijoita ja päättäjiä kehittämään yhdessä ratkaisuja käsillä olevaan suunnittelukysymykseen.

Charrette juontaa juurensa 1800-luvun Pariisiin Ecole des Beaux Artsin taide- ja arkkitehtuurikouluun. Opiskelijoiden oli tuolloin(kin) tapana hioa töitään aina viimeiseen asti. Lukuvuoden lopussa työt kerättiin kärryyn, ranskaksi *charrette*, jossa ne kuljetettiin esiteltäväksi ja arvosteltavaksi. Tarinan mukaan opiskelijat parantelivat ja viilailivat töitään vielä kärryssä ohikulkijoiden kommenttien ja vinkkien mukaan. Sidosryhmiä osallistavaksi suunnittelumetodiksi Charrette kehittyi USA:ssa 1980-luvulla.¹

Nykyisessä muodossaan Charrette on luonteeltaan yhden tai kahden päivän pituinen intensiivinen työpaja, jonka aikana tuotetaan innovatiivisia ratkaisuja suunnittelun kohteena olevan asian tai alueen kehittämiseksi. Charretteja järjestetään monilla eri suunnittelun aloilla, erityisesti osana maankäytön ja kaupunkisuunnittelun osallistavia prosesseja. Suomen lain mukaan suunnittelun kohteena olevan alueen maanomistajilla, asukkailla, toimijoilla ja muilla asianomaisilla tulee olla mahdollisuus kaavan valmisteluun.² Charrette eroaa tavallisista osallistamisen käytännöistä niin, että se asettaa osallisen tasavertaiseen asiantuntijan asemaan suunnittelijan kans-

Ecole des Beaux Artsin arkkitehtiopiskelijoita kiiruh-
tamassa kritiikkiin lopputöidensä kanssa.
Kuva: Wikipedia Commons

sa. Suunnittelija taas toimii keskustelun aktivoijana ja moderaattorina sekä todellisten rajaehtojen, kuten lakien ja säädösten, asiantuntijana. Charrette onkin tehokas tapa nähdä suunnittelun kohteena olevan alueen haasteet ja mahdollisuudet erilaisista näkökulmista ja kehittää niihin uudenlaisia ratkaisuja hyvin lyhyessä ajassa.³

TAMPEREEN YLIOPISTON CHARRETTE

Charrettelle ei ole vain yhtä toimintamallia, vaan sellaiseksi voi kutsua melkein mitä tahansa lyhytkestoista, intensiivistä ja sidosryhmiä osallistavaa kehittämistyöpajaa. Tampereen yliopiston kehittämä Charrette-mallijakautuu kolmeen osaan: 1) ennakkokyselyyn 2) tulevaisuuskuvaan 3) visualisointiin.

1 Giseke et al. Urban Design Methods. 2021. Berlin: Jovis Verlag GmbH. s. 199–204.

2 Maankäyttö- ja rakennuslaki (alueidenkäyttölaki) 5.2.1999/132. 62§ Vuorovaikutus kaavaa valmistellessa. Haettu 18.10.2023. Saatavilla: finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132#L8P62

3 Giseke et al. Urban Design Methods. 2021. Berlin: Jovis Verlag GmbH. s. 199–204.

ENNAKKOKYSELY

Ennakkokysely lähetetään hyvissä ajoin kaikille asianomaisille. Asianomaisia ovat mm. kohdealueella tai sen välittömässä läheisyydessä asuvat, työskentelevät ja toimivat henkilöt, seurakunnat ja yritykset. Ennakkokyselyn ohessa tiedotetaan myös järjestettävän Charretten yksityiskohdistista (lyhyt selostus työpajasta ja sen tavoitteista, paikka ja aika, alustava ohjelma) ja ilmoittautumisesta. Ennakkokyselyn alussa vastaajaa pyydetään ensin kuvailemaan omin sanoin kohteena olevaa aluetta ja sen arvoja. Sen jälkeen häntä pyydetään analysoimaan alueen vahvuuksia ja heikkouksia sekä arvoimaan sen mahdollisuuksia ja uusia. Viimeksi mainittu neljä kohtaa perustuvat nelikenttäänalyysiin eli SWOT-analyysiin (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Tavoitteena on kerätä ennakkotietoja kohteena olevasta alueesta ja räätälöidä Charrettessä käytettävät välineet alueeseen sopivaksi. Ennakkokyselyn kautta voi tulla myös ilmi aiheita tai alueita, joihin kannattaa Charrettessä kiinnittää erityistä huomiota. Ennakkokyselyn pohjalta luodaan alueelle visuaalinen *Mood board* eli Mielikuvataulu. Se ja ennakkokyselyn tulokset esitellään Charretten osallistujille osana tilaisuuden aloituskeskustelua.

TULEVAISUUSKUVA

Charretten ensimmäisenä päivänä käytetään tarinallistamista kohdealueen ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi. Osallistujat jakautuvat ryhmiin ja lähtevät yhdessä kiertämään kohdealuetta. Jokaiselle osallistujalle jaetaan kartta, johon he voivat halutessaan merkitä huomionarvoisia kohteita ja ajatuksia. Kohdekävelyllä osallistujat keskustelevalle ja vaihtavat ajatuksia osallistujien kanssa. Reittiä ei ole tarkoitettu suunnitella etukäteen, vaan kävely muotoutuu osallistujien toiveiden ja intuition mukaiseksi.

Yllä: Kohdealuekävely on niin osallistujille kuin moderoinnille antoisa tapa tutustua yhdessä kohdealueeseen. Kuva: Milja Inkeroinen

Alla: Osalliset keskustelevalle valitsemistaan inspiraatiokuvista ja avainsanoista. Kuva: Anna Koskinen

HAVUKOSKI CHARRETTE

HAVUKOSKI

Havukoski on kerros- ja omakotitalovaltainen asuinalue Koivukylän suuralueella Vantaan itäosassa. Vuonna 2022 siellä asui 8486 asukasta¹. Havukosken Charretessa keskityimme idässä junaraiteisiin rajoittuvaan kerrostaloalueeseen, joka tunnetaan puhekielessä myös Koivukylän lähiönä. Tosiasiassa Koivukylä on oma asuinalueensa junaradan toisella puolella. Havukosken puolella oleva, 1980 valmistunut, postmodernia arkkitehtuuria edustava ostoskeskus (Eero Valjakka ja Aarno Passoja) ja siinä toimiva asukastila lainaavat myös nimensä Koivukylältä².

Havukosken kerrostaloalue on rakennettu kompaktikaupungin periaatteiden mukaisesti tiiviiseen ruutukaavaan. Asuinalueen yleisilmettä hallitsevat vehreys, (elementti) arkkitehtuuri sekä suuret pysäköintialueet. Kahteen tasoon rakennetut raitit muodostavat alueen sisälle viihtyisän kevyen liikenteen verkoston autoliikenteen kiertyessä kehämäisesti alueen ympärille ja rakennusten kainaloihin pysäköintialueille. Kerrostalojen korkeusvaihtelut luovat miellyttävää rytmiä kaupunginosan siluettiin. Alueen maamerkeille, Rautkallion päälle rakennetuille 12-kerroksiset tornitaloille, on annettu asemakaavassa sekä yleiskaavassa suojelumääräys. Koivukylän ostoskeskuksella on todettu olevan rakennustaiteellisia arvoja, mutta myös sen purkamista on ehdotettu.

Näkymä Havukoskelle Koivukylän juna-aseman ylikulkusillalta päin. Kuvan etualalla näkyvät jokin aika sitten uusittu Koivutori ja Koivukylän ostoskeskus. Taustalla kohoaa yksi Havukosken maamerkeistä, 12-kerroksinen torniralo. Kuva: Anna Koskinen

Havukosken yleisilmettä hallitsevat vehreys, 70-luvun arkkitehtuuri ja pysäköintialueet. Kuva: Anna Koskinen

1 Vantaan väestötilasto 2022/2023. Haettu 17.10.2023. Saatavilla: <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto-20222023/vantaan-vaestojulkaisu-ja-excel-tilukset>

2 Susanna Paavola. 10.10.2021. Vantaan Sanomat. Haettu 17.10.2023. Saatavilla: <https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/4323372>

[illegible]

Charretlessa karttana käytetty ilmakeku kohteena olevasta alueesta. Ilmakeku (2021) haettu Vantaan karttapalvelusta 30.9.2023. Kuva: kartta.vantaa.fi.

Charrette on osa Havukosken uuden kaavarungon valmistelutyötä. Tulevassa kaavarungossa ratkotaan mm. purkavaan täydennysrakentamiseen ja suojelumääräyksiin liittyviä kysymyksiä sekä taloyhtiöiden toiveita rakennusten korottamisesta. Alueelle haluttaisiin saada houkuteltua myös kaupan toimijoita ja parempia palveluita.

4 Armi Suojanen. 23.1.2020. Vantaan Sanomat. Haettu 17.10.2023. Saatavilla: <https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/1232379>

5 Koko Vantaan väestöennuste. Vantaan kaupunki. Haettu 17.10.2023. Saatavilla: <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaestoennuste/koko-kaupungin-vaestoennuste>

ENNAKKOKYSELY

Charretteen ilmoittautui 18 ihmistä, joista 12 vastasi ennakkokyselyyn. Kyselyn vastauksista tehtiin tiivistelmä, joka esitettiin Charretten ensimmäisenä päivänä. Seuraavassa kyselyn vastausten tiivistelmä.

MILLAINEN ALUE ON KYSEESSÄ?

Havukoski on luonnonläheinen, monikulttuurinen ja monimonimuotoinen rivitalo- ja kerrostaloalue. Se on vantaalainen lähiö, jota jokseenkin leimaa opiskelija- ja vuokra-asuminen. Alueella on hyvät ulkoilumahdollisuudet ja se koetaan viihtyisäksi ja rauhalliseksi.

Vaikka alue tarjoaakin monipuolisen ja mielenkiintoisen asumisympäristön, on se aikansa tuotteena hiipunut ja vaatii uudistusta. Alueen asukasrakenne on muuttunut, kun sinne aikoinaan muuttaneiden perhei-

den lapset ovat kasvaneet ja muuttaneet pois, ja väestönrakenne on nyt ikääntyvään päin. Maahanmuuttajien osuus asukkaista on kasvanut huomattavasti.

Havukoskesta puhuttaessa olisi myös ensisijaisen tärkeää määritellä alue, jota sillä tarkoitetaan. Havukoskea ovat historiallisesti rajaneet Vanha Rekolantie, Peijaksentie, Keravajoki ja ja Koivukyläväylä, mutta nyt Havukosken raja näyttää siirtyneen (virkamiesten mielestä) junaradalle asti. Perinteinen Havukoski on siisti kerrostaloalue, jossa on harvoin järjestyshäiriöitä. Järjestyshäiriöt ja levottomuus taas ovat kasaantuneet Koivukylän asemanseudulle.

Havukoskella on tulevaisuuden potentiaalia, etenkin jos sen asukkaat voivat ja ymmärtävät omilla teoillaan vaikuttaa alueen kehittämiseen.

”

--itse vaikuttamalla omilla teoillamme, voimme tehdä asuinalueestamme sen parhaan.”

MILLAISIA ARVOJA ALUE EDUSTAA?

Havukoski oli ennen rautatien rakentumista Rekolan, Koivulan ja Havukosken historiallinen ydin. Nykyään se on tavallisten ihmisten alue; koti luonnon keskellä, missä 60-70-lukujen kerrostalorakentaminen ja omakotitalot kohtaavat. Se edustaa oman aikansa lähiöarkkitehtuuria, joka kaipaa nyt nostetta ja uusiutumista. Havukoskelle tärkeitä arvoja ovat luonnonläheisyys, monikulttuurisuus, inhimillisyys, yhteisöllisyys ja perinteiden kunnioittaminen.

MITKÄ OVAT ALUEEN

VAHVUUDET / HEIKKOUEDET / UHAT / MAHDOLLISUUDET?

Vastaukset kerätty alla olevaan taulukkoon.

Mitkä ovat valitun alueen vahvuudet? Luonto; puistot, joki Palvelujen läheisyys, tuleva uimahalli Hyvät liikenneyhteydet juna-asema lentokenttä Ihmiset, monisukupolvisuus Yhteisöllisyys Aktiiviset järjestöt ja seurat Urheiluseurat nuorten kasvun vetureina Kerroksellisuus, moninaisuus Rakennusperintö Kiinnostus kehittää aluetta Välittäminen, läsnäolo	Mitkä ovat valitun alueen heikkoudet? Vanha ja yksipuolinen rakennuskanta, asumisen laatu Rähjäisyys, epäviihtyisyys, likaisuus Levottomuus, huumeet, varkaudet Haasteellinen maine Luonnonarvojen tunnistaminen Säästävä kaavoitus Vieraskielisten integraatio Lasten saaminen mukaan seurojen toimintaan Työttömyys Lasten ja nuorten harrastustoiminnan korkea hinta Lasten liikkumattomuus Mahdollisuudet muutokseen sisältä päin (arvostuksen puute) Lunastamattomat lupaukset
Mitkä ovat valitun alueen mahdollisuudet? Luonto ja liikuntamahdollisuudet Uudenlaisten kehittämismahdollisuuksien tunnistaminen Ei liian tiukalle kaavalle ja suojelumääräyksille Kohtuuhintainen asuminen ja sen kehittäminen Rakennuskannan ja toimintojen monipuolistaminen Liikenneyhteydet Yhteiset alueet ja tilaisuudet Järjestöjen yhteistyö ja edellytykset niiden toiminnalle Koulujen tilojen käyttö maksuttomaksi lasten ja nuorten harrastustoimintaan Monikulttuurisuus Päättäjien pitää tunnistaa alueen potentiaali Alueella asutaan ja viihdytään kaikesta huolimatta	Mitkä ovat valitun alueen uhat? Stigma, negatiivinen medianäkyvyys Päihdeongelmat Nuorison käytös Jengiytyminen Ruotsin tapaan Vieraskielisten määrä ja huono integroituminen Kantasuomalaisten muutto alueelta Rasisimi Kaupungin tuen puute sosiaalisen rakenteen parantamiseksi Vision puuttuminen, potentiaalin hukkaaminen Hintojen lasku, uudistamisen liian kova hinta Alueen rapistuminen edelleen Ihmisten yhteistyökyvyttömyys Havukosken unohtaminen

TULEVAISUUSKUVA

TULEVAISUUDEN HAVUKOSKI

Havukoski Charretten ensimmäisenä päivänä toteutettiin kävely kohdealueella, jonka jälkeen pohdittiin Havukosken tulevaisuutta vuonna 2040.

Tarinallistamisen keinoin syntyi kolme Havukosken Tulevaisuuskuva:

1. KASIKKO - HAVUKOSKIKÄVELY 2040

Juna saapuu asemalle ja Havukoski kutsuu tutkimaan. Askellamme sillan yli ostarilta, vastassa on viihtyisiä kahviloiden ulkopöytiä uuden liikerakennuksen kivijalassa, oikea kahvilakuja. Jäämme heti siihen korvapuustille.

Eteenpäin. Euroopanaukiolla pelataan palloa, mummot, vaarit, nuoret ja lapset sekaissin. Kohta vievät kuntoportaat alas urheilulaaksoon. Luistelu tai kiipeily, kaikki onnistuu.

Kipuamme takaisin ylös talojen lomaan. Pihilla on elämää kuin viimeistä päivää. Grillausta ja leikkiä, kuka mitäkin. Rasinkadulla muistelemme aikaa kun kaikki oli betonia. Nyt on myös puuta, värejä ja ihmisten ovia kaduille. Ympärillä näkyy asukkaiden omia muraaleja.

Käännös takaisin kohti ostaria. On aika venähtänyt niin, että jo hiukoo. Päätämme kierroksen viihtyisän ruokatorin upeisiin antimiin.

Inspiraatiokuvia valitsemassa. Kuva: Milja Inkeroinen

2. TULEVAISUUDEN HAVUKOSKI: KEHITTÄMISRAKENTAMISEN METROPOLI

Havukoski on aina ollut erityinen paikka, ja nyt siitä on tullut vielä upeampi. Korttelistrategia on tehty yhteiskehittämällä asukkaiden kanssa. Suunnitteluprosessissa on luotu viihtyisiä korttelipihoja vehreine istutuksineen, leikkipaikkoineen ja yhteisöllisine tiloineen. Uudis- ja lisäkerrosrakentaminen on tuonut tilaa uusille asukkaille kaupunginosan menettämättä alkuperäistä viehätystään.

Havukoski on täysin riippumaton fossiilisista polttoaineista, ja se on kestävyysasioissa askeleen edellä muita. Liikenne on sujuvaa ja ympäristöystävällistä pysäköinnin kehittämisen ja kunnallisen parkkiyhtiön ansiosta. Autot ovat harvinaisen näky, sillä kaupunkilaiset suosivat joukkoliikennettä, pyöräilyä ja kävelyä. Kaikki talot ovat käyneet läpi energiaremontin, ja aurinkopaneelit sekä tuulivoimalat toimittavat ylijäämäenergiaa koko kaupungille. Vihreät kattopuutarhat tarjoavat oman ruuan kasvattamisaikkoja asukkaille.

Yhdessä harrastaminen ja ylisukupolvinen vuorovaikutus ovat Havukosken yhteisöllisen ilmapiirin kulmakiviä. Viihtyminen on kaiken keskiössä. Laululavalla viihtyvät niin yleisö kuin esiintyjätkin. Jäätelökioski kutsuu herkuttelemaan auringonpaisteeseen, ja petankikenttä tarjoaa rennon harrastusmahdollisuuden. Hiljaisuuden puistossa voi etsiä hetken rauhaa. Ostarista on kehittämisen myötä tullut Havukosken keskus. Koivutori on vilkas kohtaamispaikka, jossa järjestetään monenlaisia tapahtumia. Ruokakaupat ja tori tarjoavat paikallisia herkkuja sekä uusia työpaikkoja. Korjausrakentamisen koulutus ja alan työpaikat houkuttelevat lahjakkaita käsityöläisiä Havukoskelle. Kaikille avoin korjauspaikka edistää kierrätystä ja hävikkituotteiden hyödyntämistä. Kaupunki oli täynnä elinvoimaa.

Tulevaisuuden Havukoski on paikka, jossa kestävä kehitys ja yhteisöllisyys kukoistavat, ja josta muut ottavat mallia. Havukoski on ylpeä siitä, että se on onnistunut luomaan paremman tulevaisuuden kaikille asukkailleen.

Yllä: 1. Kasikko - Havukoskikävely 2020 - Tulevaisuuskuvan pohjalla olleita inspiraatiokuvia ja muistiinpanoja.

Alla: 2. Tulevaisuuden Havukoski: Kehittämisrakentamisen metropoli - Tulevaisuuskuvan pohjalla olleita inspiraatiokuvia ja muistiinpanoja.

3. WELCOME TO PINE STREAM 2040

VÄRIT. Rento ja tulevaisuuteen uskova 1970-luvun henki on puhallettu Havukoskella uuteen lentoon. Raikkaan väriset julkiset kohtaamispaikat, kiipeilyseinät, leikkipaikat ja kaikenikäisille avoimet yhteisötilat ovat käytössä 24/7. – Asuntomarkkinoilla Havukoski on tunnettu hip-henkeen korjatuista kohtuuhintaisista asunnoista ja futuristisista talo-olohuoneista. Monikulttuurisuus näkyy: ”Maxaa diidaya” – ”Miksi ei” – on Havukosken tunnuslause.

UUSI SKAALA. Vuonna 2040 Havukosken miljööä parantavat kaupunkipientalot ja uudet viherelementit. Kerrostalojen lomaan on luotu ihmisen mittainen julkisen elämän kerros. Vantaan kaupunki ottaa haltuunsa laajat pysäköintialueet, ja luo niille vaihtoehtoja: uusia supertiiviitä pientalokortteleita, urbaaneja puistoja ja sekä fyysistä että sosiaalista energiaa tuottavia mobiliteettikeskuksia.

AVAUKSET. Vanhojen lähiötalojen umpipäädyt ja pimeät pohjakerrokset ovat historiaa. Rakennusten vaakasuuntainen laajentaminen, katuvarsien avaaminen ja uudet ”elämänlaatuseinät” antavat ruutia taloyhtiöiden korjaussuunnitteluun. Muutokset voidaan toteuttaa niin, että nykyiset asukkaat pysyvät paikoillaan, omissa asunnoissaan. – Kahden ristikkäisen raitin voimaa voidaan paloittain parantaa.

SYDÄN: Havukoskella on monia julkisia pisteitä: Hanaböle, vanha Rekolantie, asemanseutu ja tori, korjattu kierrätys-cittari radan

3. Welcome to Pinestream 2040 - Tulevaisuuskuvan pohjalla olleita inspiraatiokuvia ja muistiinpanoja.

toisella puolella... Vuonna 2040 tämä monikeskeisyys elää, mutta Havukoskella on selvä ja seudullisesti tunnettu sydän aseman äärellä, teatterimaisesti länteen avautuen: Ruokatori, etninen markkinapaikka, liikunta, lähiruoan välittäminen, kirpputori, yöelämä, kolmen sukupolven puisto...

URBAANI LUONTO. Kaupunkitaide, valoteokset ja pelilliset interventiot kutsuvat eri ryhmiä tutustumaan purolaaksoihin, kallio- maastoihin ja maaseutuhistoriaan. Lähellä ovat ikivihreä Kuusijärvi ja laajennettu, neloskehää Nuuksioon ulottuva Sipoonkorpi.

VISUALISOINTI

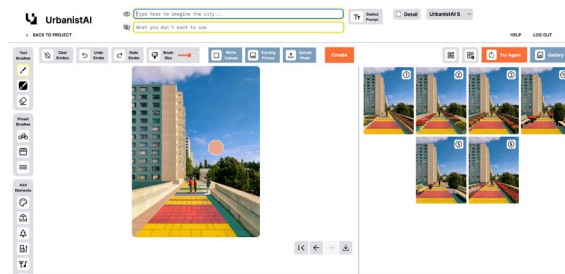
URBANISTAI

Havukoski Charretten toinen päivä alkoi edeltävänä päivänä luotujen Havukosken Tulevaisuuskuvien läpikäynnillä. Tämän jälkeen Tulevaisuuskuvat visualisoitiin monia eri tekoälypohjaisia työkaluja soveltavan ja yhdistävän UrbanistAI -työkalun avulla.

Osallistujat jakautuivat kahteen ryhmään, jossa alettiin työstämään Tulevaisuuskuvista poimittuja pääkohtia ensin *White Canvas* (suom. valkoinen kangas) -toiminnon avulla. Tavoitteena oli kirjoittaen kokeilla ja kehittää ensin oikeanlainen *Prompt* (= tekoälylle annettu kehote tai ohje halutun toiminnon tai vastauksen saamiseksi), joka sitten vietiin Havukoskesta otettuihin kuviin.

Visualisointikuvien tekeminen UrbanistAI:n kanssa on hauska tapa nähdä, millainen Havukoski voisi mahdollisesti tulevaisuudessa olla. Visualisointikuvia katsoessa on tärkeää muistaa, etteivät ne ole toteutuskuvia tai edes luonnoksia tulevasta suunnitelmista. Ne kertovat, millaisia toiveita tai näkemyksiä tähän työpajaan osallistuneilla on Havukosken kehittämisen suhteen.

Ylösnousseita teemoja olivat esimerkiksi monikulttuurisuus ja sen hyödyntäminen, värikyyden lisääminen, rakennusten ensimmäisten kerrosten aktivoiminen ja avaaminen esimerkiksi terasseille, kahviloille tai muulle liiketoiminnalle, katutilan viihtyvyyden lisääminen esimerkiksi uudella päällystyksellä tai laatoilla sekä kasvillisuutta lisäämällä. Jonkin verran kokeiltiin myös erilaisia rakennustypologioita ja puurakentamisen soveltuvuutta Havukoskelle. Työpajassa tuli esiin julkisen tilan ja erityisesti raittien tarkeys. Pienilläkin muutoksilla voidaan saada aikaan iso vaikutus.

Kuvakaappaus UrbanistAI *professional* -käyttöliittymästä.

White Canvas / käytetty *Prompt*: Suomalainen kerrostaloalue, erilliset rakennukset, elävä katutila, rakennusten kivijalassa kahviloita, kahviloiden terassit laajenevat kadulle, monipuolinen pohjoismaalainen arkkitehtuuri, parvekkeet, puita, istutuksia.

Seuraaville sivuille on liitetty onnistuneimmat UrbanistAI:n tuotokset. Vasemmalla on alkuperäinen kuva ja oikealle osallistujien kanssa yhdessä keskustellen, kokeillen ja kehittäen tuotettu kuva. Ensimmäinen kuvapari oli osallistujien suosikki (vihreä reunus).

